

Kympin vetämät postivaunut ovat identtiset aitojen villin lännen postivaunujen kanssa. Vain kokoa on hieman pienennetty, jotta vaunuja voi vetää yksi hevonen. Eero Lehto on löytänyt vetoon sopivat valjaat.

Jiihaa

– hevosella John Waynen tapaan

Mitä olisi lännenelokuva ilman hevosia? Millä karauttaisi John Wayne auringonlaskuun ellei aina valmiilla ratsullaan? Miten päättyisi tai edes alkaisi postivankkuri-ryöstö ilman villinä laukkaavaa valjakkoa? Villi länsi olisi aika kesy ilman hevosta.

Lännenkaupungin miljööön viimeistelee tietenkin saluunan edessä isäntäänsä odotteleva hevonen.

Westernkaupunki on kulissia vain, aivan kuten esikuvansa "boomtown".

Asut villin lännen tyyliin löytyvät kirpputoreilta, tilaamalla Yhdysvalloista tai tekemällä itse.

Villin lännen kulttuuria harrastavia ihmisiä on tässä maassa monia. Heillä on oma yhdistyskin, Classic Old Western Society of Finland eli COWS. Harrastajien tarkoituksena on muistella ja elävöittää vanhaa villin lännen kulttuuria ja tapoja tuomalla sen ajan vermeet, miljöö ja tavat nykyaikaan. He pukeutuvat 1800-lopun pukineisiin ja järjestävät villin lännen tapahtumia ja leirejä. Leireilyyn ja lännenharrastukseen ylipäätään kuuluu kiinteästi ampumaharrastus.

- Siitä minun villin lännen harrastukseni oikeastaan alkoikin, turkulainen Mauri Kiviranta sanoo.

- Olen harrastanut ruutiaseammuntaa 15-vuotiaasta saakka. Vasta 2000-luvulla kuitenkin villin lännen kulttuuriin liittyvä aseharrastus kiteytyi todeksi. Olin Marika-vaimoni kanssa häämatkalla Jenkeissä, ja siellä pikkupoikana Tex Willereistä saatu innostus syttyi, kun pääsin ihaillemaan myytäviä revolvereita ja hienoja koristeellisia aseväitä, Kiviranta muistelee.

Nyt koko Kivirannan perhe 6-vuotiasta Matilda-tyttöä myöten on innokasta villin lännen väkeä. He käyvät joka vuosi lännen leireillä, pu-

vustavat itsensä tyylin mukaisiin kostymeihin ja nauttavat täysin siemauksin leirielämän askeettisuudesta ja erilaisesta elämänmenosta.

- Leireillä ei haikailla television perään tai huokailla, mitä tehtäisiin. Leirillä halutaan elää mahdollisimman autenttisissa villin lännen oloissa, ilman nykyajan mukavuuksia. Juokseva vesi leireillä on - sen saatavuus riippuu siitä kuinka kovaa juokset, Marika Kiviranta naurahtaa.

Kivirannoista vain Mauri-isä on innostunut ampumaharrastuksesta. Hän harrastaa muun muassa fast drawta eli pikavetoa. Juuri sitä, missä lännenfilmeissä tunnelma tihtyy ja saluunan väki kerääntyy kaupungin pääkadun varrelle jännittämään, kuka cowboy vetää nopeiten.

Valekaupunki onkin totta

Lännenharrastajien leiriin rakennetaan lännenkaupungin kulissit. Leiriläiset kokoavat western-tyylinen pääkadun, jota koristavat kauniit kyltit. Saluuna, kauppa, parturi, kylpylä ja tietenkin hautaustoimisto löytyvät kaikki. Kulissi-kaupunki jäljittelee todellista 1800-luvun villiä länttä paremmin kuin ensin luulisikaan:

Leireillä ei haikailla television perään

- Aikoinaan kun jonnekin päätettiin perustaa kaupunki, rakennettiin ensin boomtown eli eräänlainen kulissikaupunki, kun ei vielä olla ehditty rakentaa sitä "oikeasti". Eli rakennettiin pääkatu, jota reunustivat laudasta kyhätyt talojen julkisivut. Seinän takana saatettiin ihan hyvin asua vaikka teltassa, Mauri Kiviranta kertoo.

Lännenleireillä wild west -historiafanit viettävät aikaa yhdessä elämällä tavallista arkea, laittamalla ruokaa, istuskellen nuotiolla ja järjestäen erilaisia lassoamis- ja ampumiskilpailuja. Leiriläiset majoittuvat telttoihin. Tosin Kivirannoil-

la on asumuksenaan autovetoinen, upea lännenvankkuri, jonka Mauri Kiviranta on itse rakentanut.

Kaikki leiriläiset pukeutuvat "periodiasuihin", mutteivät suinkaan kaikki cowboy-vaatteisiin. Länneharrastus ei ole yhtä kuin cowboykulttuuri, vaan harrastajat kiinnostuvat kuka mistäkin ajanjaksosta tai viiteryhmästä villissä lännessä. Joku eläytyy turkismetsästäjäksi, toinen intiaaniksi ja kolmas kultaryntäyksen aikalaisiksi. Tiukkaa kuria leireillä ei siis sen suhteen ole, että kaikkien on oltava prikulleen samassa juonessa. Käsikirjoitusta ei historiallisilla leireillä noudateta.

- Paitsi kovin hyvällä ei katsella, jos joku siellä lenkkarit jalassa vipeltää. Tai puhuu koko ajan näytävästi kännykkään, Mauri Kiviranta ojentaa.

Cows-hevosella oltava lehmän hermot

Vaikka villin lännen harrastajat toivoisivat harrastuksensa puitteiksi mahdollisimman autenttisen ympäristön esimerkiksi leiripaikoilla, yhtä usein puuttuu. Hevosia harrastajilla on aika vähän, joten maskulaisen Eero Lehdon Kymppi-suomenhevonen ja Inkkari-risteytysponi ovat usein leirien harvinaisuudet ja julkikkaset. Lännesatula selässään Inkkari ja postivaunuja vetäessään Kymppi viimeistelevät kaupunkikuvan ilmeen.

- Hevosia harrastamattomat lännenfanit ovat aina tosi kiinnostuneita hevosistani, Lehto sanoo.

- Ja leireillä moni saa ensi kosketuksen hevoseen. Olen kyydittänyt leiriläisiä vankkureilla ja tänä keväänä valmiiksi saaduilla postivaunuilla, jotka Mauri Kiviranta suunnitteli vanhan valokuvan mukaan aivan alkuperäisen näköisiksi. Vaunu on alkuperäistä hivenen pienempi, jotta yksikin hevonen pystyy vetämään niitä.

Eero Lehdon Kymppi on entinen ravuri, jolle vetohommat ovat tuttuja. 20-vuotias Kymppi ei hötkeyle, vaikka olisi aisoissa perässään tuk-

kikuorma, koliseva vankkuri tai hitaasti mutkissa kääntyvä postivaunu, jossa kuskin paikka on melkein taivaissa.

- Kymppi on tottunut ääniin ja ihmisjoukkoihin. Se toimii leireillä hyvin, sietää ympäristönvaihdoksia ja touhua, Eero Lehto kehaisee.

Kymppi onkin omistajansa kanssa tottunut esiintyjä myös muissa historiallisissa yhteyksissä. Kaksikko on esiintynyt muun muassa hevoskulkueissa, Itsenäisyyspäivän paraateissa, Turun keskiaikamarkkinoilla ja elokuvissa.

- Ääniin ja tungokseen Kymppi on suhtautunut aina rauhallisesti. Olen kuitenkin opettanut sitä tottumaan kaikenlaiseen liikkuvaan, kuten tuulessa heiluviin lippuihin ja sellaisiin, Lehto sanoo.

Kymppillä on tarhassaan monenmoista presua siedätyshoidon virassa - hevonen oppii, että kahiseva muovipressu ei hyökkää kimppuun ja että sen päältä voi jopa kävellä.

- Taluttelen hevosia kentällä muovihapsuilla varustetun kaaren ali. Ei kulu kauaa, kun hevonen oppii, ettei tarvitse pelätä.

Kymppi toimii myös ratsuna. Arabin ja shetlanninponin risteytys Inkkari sen sijaan ei vetohevosenä pelaa, mutta ratsuna näyttää aivan aidolta intiaaniponilta.

Myös Lehto on innokas ampuja. Hän haluaisi päästä kokeilemaan mounted shootingia eli ampumista hevosen selästä. Näyttävässä lajissa käytetään paukkupatruunoita eli blankseja.

- Kymppi ei siihen taida soveltua. Sillä on entisenä ravihevosenä vähän liikaa vauhtia päällä. Ja mounted shootingissa hevosen pitäisi pysyä laukkaamaan rauhallisesti.

Lehdon haaveena onkin tuottaa hevonen Yhdysvalloista. Morganhevonen tai mustangi olisivat unelmien täyttymys villin lännen ystävälle.

Westernratsastus ja historiaharrastus löyvät kaviota?

Länneharrastuksen luulisi lyövän iloisesti kättä lännenratsastuksen kanssa. Lajeilla ei kuitenkaan

ole yhteistyötä keskenään, vaikka sekä Kiviranta että Lehdon mielestä voisi olla toisinkin.

- Onhan näissä samoja elementtejä. Molemissa pukeudutaan villin lännen tyyliin ja ammennetaan tapoja sen ajan kulttuurista, Mauri Kiviranta aprikoi.

Myös Eero Lehto pohtii, että yhteistyö voisi olla varteenotettava ajatus.

- Historiaharrastajat voisivat tuoda villin lännen kulttuuria tutuksi yleisölle erilaisissa tapahtumissa, näytösluontoisesti. Ammuntakisat harvoin soveltuvat yleisölajeiksi turvallisuussyistä, mutta esimerkiksi mounted shooting olisi varmasti kiinnostavaa katsella. Samalla siinä yhdistettäisiin historiaharrastus ja hevoset. Tällä hetkellä ongelmana on sopivien hevosten puuttuminen. Ehkä lännenratsastajilla niitä olisi? Ja jos on vielä kiinnostusta ampumiseen, niin tässä ne yhdistyvät hienosti.

Länkkäriharrastajat tuumivat, että lajiin sopivat hevoset rotuun katsomatta. Kaikkein todenmukaisin tunnelma saataisiin aidoilla lännenrotuisilla hevosilla, mutta muutkin pollet sopivat hyvin.

- Joku tinker sopisi hyvin vuoristolaisen metsämiehen hevoseksi. Suomenhevokset ovat yleensä hyviä vetämään ja ponit sopivat ratsuiksi. Leireillä on paljon lapsia, jotka ainakin Inkkarin satulassa viihtyivät hyvin, Eero Lehto kertoo.

- Pääasia, että hevonen sietää ihmisiä ja muita hevosia, eikä säiky jos vähän paukkuu.

Lehto ja Kiviranta korostavat, että lännenkulttuurin harrastajan ei tarvitse olla ampuja, vaikka harrastus ja COWS:n toiminta siitä ponistaakin. Moni viihtyy lajin parissa historian havinan, aikakauden asujen, erätaitojen tai vaikka musiikin vuoksi.

- Leirit ovat oma maailmansa, jossa arjen murheet unohtuvat, Marika Kiviranta vakuuttaa ja aikoo viedä ensi kesänä leirille myös haastatteluhetkellä vielä vatsassaan kasvavan vauvan.

- Ja minä säästän omaan poniini, leirillä hevoskipinän saanut Matilda Kiviranta innostuu.

Lisätietoja: www.cows.fi

Shy Feeder B

Maistuva nestemäinen B- vitamiini. Käytetään esim. kovan rasituksen, kuljetusten ja keväisin sekä syksyisin tapahtuvan karvanvaihdon yhteydessä. Sisältää tarvittavat B₁-, B₆- ja B₁₂ vitamiinit. Saatavana 1 l:n, 2.5 l:n, 5 l:n ja 20 l:n astioissa.

Moni on kehunut markkinoiden parhaaksi!

Laatua ja osaamista hevosesi hyväksi

Rääkänkatu 9, 05800 Hyvinkää puh. 020 712 1515
www.fysiohealing.fi webmaster@fysiohealing.fi

